

OBČINA ŽELEZNIKI

Češnjica 48, 4228 Železniki, tel.: (04) 500-00-00, faks: (04) 500-00-20, e-mail: uprava@obcina.zelezniki.si

OBČINSKI SVET **OBČINE ŽELEZNIKI**

PODELJUJE

PLAKETO
za leto 2012

LESNI ZADRUGI ZA SELŠKO DOLINO, z.o.o.,
(Češnjica 54, Železniki)
za 110 let obstoja in delovanja

UTEMELJITEV

V letu 1902, ko je ugasnil plavž v Železnikih, je skupina naprednih mož ustanovila Sodarsko zadrugo, predhodnico zdajšnje Lesne zadruge za Selško dolino (v nadaljevanju LZSD). Prvi predsednik zadruge je bil Lovro Eržen z Rudna. Ob ustanovitvi je zadruga štela 52 članov, dve leti pozneje pa 75 članov, kar je bilo tudi največ v njeni zgodovini. Zadrugo so ustanovili po večini manjši kmetje in kajžarji z Rudna, iz Ojstrega Vrha, Dražgoš, Kališ, s Češnjice, iz Selc in Železnikov. Leta 1907 so poleg skladišča v Železnikih zgradili še skladišče na Rudnem. Med letoma 1910 in 1913 so zgradili hidroelektrarno, bila je četrta v Selški dolini, poleg pa še žago venecijanko in večjo sodarsko delavnico – na tem mestu je zdaj Lesarstvo Gatej Darko, s. p., v industrijski coni Alplesa. Med obema svetovnjima vojnama se je sodarstvo zelo povečalo, sodarji so zgradili zadružni dom na Češnjici, skladišče sodov na Rudnem, kupili so tudi gozdove na Jelovici, da so imeli lastno surovino. Po drugi svetovni vojni tedanja oblast ni dovolila ponovne registracije Sodarske zadruge, ampak so vse selške zadruge pripojili Kmetijski zadrugi Škofja Loka.

Po sprejetju zakona o samoupravljanju leta 1954 se je leta 1955 Zadružno lesno industrijsko podjetje ločilo od kmetijske zadruge in se preimenovalo v Medzadružno lesnoindustrijsko podjetje. To podjetje je bilo zametek zdajšnjega Alplesa. Še leta 1957 so v sodarskem obratu na Češnjici v prostorih zdajšnje kmetijske trgovine izdelali 70.448 sodov.

Po drugi svetovni vojni je večino premoženja sodarjev država nacionalizirala. Z osamosvojitvijo Slovenije se je v nekdanjih sodarjih in njihovih potomcih naselilo upanje

po vrnitvi premoženja. V manjši meri je to tudi uspelo, večina premoženja pa je še vedno v lasti Kmetijsko-gozdarske zadruge Škofja Loka. Prvi predsednik LZSD po osamosvojitvi je bil Anton Mesec s Češnjice, ki je bil tudi eden izmed pobudnikov za vrnitev nacionaliziranega premoženja. V začetku se je LZSD ukvarjala z osnovno predelavo in sušenjem lesa v prostorih današnje dislocirane enote Indramata iz Škofje Loke ter oddajanjem premoženja v najem. V zadnjem obdobju je od Kina Sora iz Škofje Loke odkupila nekdanjo kinodvorano na Češnjici in jo skupaj z najemnikoma dvorane Veroniko in Juretom Lušino obnovila. S tem je bistveno pripomogla k razvoju kulturnega dogajanja v Železnikih. Zdaj ima zadruga 57 članov, zadnjih pet let jo vodi Tomaž Demšar z Rudna.

Železniki, 30. junij 2012

Župan
mag. Anton LUZNAR

PREDLAGATELJ:
PREMIK

Obrazložitev pripravil:
Peter Mesec